

T.C. M. M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3192
Tarih: 25.04.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 25.04.2013

İbrahim BİNİCİ
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Tarım, Orman, Köylükleri			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih: 30 Nisan 2013		E. No: 211492		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
E.E.	M.	M.	M.	M.
TBMM BAŞKANI	M.			

TMM	
KARUMLAR VE KARARLAR BSK LIGI	
25	Nisan 2013
Numara:	

TMM	
KÜTÜPHANE VE ARSIV HİZM. BAŞKANLIĞI	
25	Nisan 2013
No :	204755

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere 1980’li yılların ikinci yarısından itibaren, Dünya Bankası yapısal uyum programları dâhilinde yürürlüğe konulan önemli düzenlemelerden birisi de tarımsal sulama hizmetlerinin özelleştirilmesine yönelik çalışmalardır. DSİ tarafından 90’lı yılların başlarında özelleştirme taahhüdüyle Dünya Bankasından alınan kredilerle yapılan sulama sistemleri, işletme ve bakım masraflarının kullanıcılar tarafından ödenmesi koşuluyla sulama birliklerine devredilmesine başlanmıştır. Tesislerin sulama birliklerine devredilmesinin ardından çiftçilerimiz artık birer abone olarak görülmüş ve kullandıkları suyu satın alan müşteri konumuna getirilmiştir. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 2005 yılında kapatılması ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün sulama alanından giderek çekilmesiyle su fiyatları hızla artmaya başlamış ve birlikler arasında farklı fiyat uygulamaları ortaya çıkmıştır. Özellikle cazibe ve pompaj sulama birlikleri arasındaki tarife farkları kimi ürünlerde beş kata kadar çıkarak pompaj sulaması yapan çiftçiler aleyhine ek maliyet oluşturmakta ve eşitsizlik yaratmaktadır.

Türkiye’de halen aktif durumda bulunan 388 adet sulama birliğinin 264’sında cazibeli, 124’ünde ise pompaj sistemli sulama yapılmaktadır. Cazibeli sulamalarda, sistemde dolaşan suyun doğal olarak sahip olduğu akışkanlığı ve potansiyel konumundan yararlanıldığı için ayrıca bir güç veya enerjiye gereksinim bulunmamaktadır. Ancak pompajlı sulama sistemlerinde suyun kaynağından alınması ve sulanacak bölgeye iletilmesinde suya kinetik enerji kazandırılması gerekmekte ve dolayısıyla da enerji ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Enerjiye olan bu bağımlılık pompaj sistemli sulamalarda işletme maliyetlerini ciddi oranda arttırmakta ve bu artışlar da direkt olarak sistemden hizmet alan çiftçilerimize yüklenmektedir.

Türkiye’de uygulanmakta olan tarım politikalarının bütünlükten yoksun olması, çiftçilerimizi her geçen gün biraz daha yoksullaştırdığı gibi tarımsal üretimden kopuşu ve çözülmeyi de hızlandırmaktadır. Üretim yapmak dışında başkaca seçeneği olmayan çiftçilerimiz, dünyanın en yüksek fiyatlı akaryakıtı, gübresi ve tarımsal ilacının yanı sıra oldukça yüksek sulama maliyetleriyle baş etmek zorunda bırakılmıştır. Nitekim çiftçilerimizin tarımsal sulamadan kaynaklı olarak ödeyemedikleri elektrik borçlarının faizlerle birlikte 2 milyar liraya ulaşması, durumun vahametini yeterince açıklamakta ve bu sorunun acilen çözüme kavuşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Tarımsal sulamadan kaynaklı borç sarmalının neredeyse kapanmanın eşiğine getirdiği kurumsal yapıların başını pompaj sistemli sulama birlikleri çekmektedir. Sulama birliklerinin enerji tüketimlerinden kaynaklı borçları faizleriyle birlikte 600 milyon liraya ulaşmış durumdadır. Devasa boyutlara ulaşan bu borç miktarı bir anda oluşmamış, geçmiş yıllardan sirayet ederek çığ gibi büyümüş ve ödenemeyecek duruma

gelmiştir. Sulama birliklerinin bu günkü mali yapıları dikkatle incelendiğinde halen geçerli elektrik tarifeleri üzerinden tükettikleri enerji bedellerini de ödeyebilmeleri mümkün değildir. Elektrik, SGK ve Maliyeye olan borç toplamı 900 milyona ulaşmış olan sulama birliklerinin mevcut durumlarının sürdürülebilir olmadığı ortadadır. Ayrıca DSI'den devralınan ve neredeyse sürekli arızalanan kanal ve boruların onarımı için de ciddi paralar harcamak durumunda bırakılan birliklerin yeni yatırım yapma imkânları da bulunmamaktadır.

Bu bakımlardan sulama birliklerinin içinde bulunduğu açmazdan bir an önce kurtulup temiz bir sayfa açmaları ve ayakta kalabilmeleri için özellikle elektrik borçlarının yeniden yapılandırılması ve enerji desteği almaları konusunda düzenleme yapılmasına ihtiyaç vardır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Pompaj sistemli sulama yapan birliklerin mali yapılarının bozulması ve içinde bulundukları borç kışkacının temel nedenini kullanmak zorunda oldukları enerji bedelleri oluşturmaktadır. AB çiftçisinden yaklaşık iki kat fazla bedel ödeyerek elektrik kullanmak durumunda olan çiftçilerimizin bu koşullarda üretim yapmaları neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Sulama sistemlerinin mevcut durumlarının yanı sıra bilinçli sulama anlayışının yeterince gelişmediği bir yapının sürdürülebilir olmadığı yaşanan pratiklerle yeterince açığa çıkmıştır.

Yapılmak istenen düzenlemeyle, sulama birliklerinin mali yapılarının iyileştirilerek ayakta kalmaları ve 6172 sayılı kanunun amacına uygun olarak işlerlik kazanmaları için enerji desteği verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- 6172 Sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle yeni bir tüzel kişiliğe bürünen sulama birliklerinin temiz bir başlangıç yapmaları açısından geçmişten sirayet eden elektrik borçlarının Bakanlık tarafından ödenmesi ve tüzel kişilik kazanmalarından itibaren birikmiş elektrik borçlarının ödenebilecek seviyede yapılandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

6172 SAYILI SULAMA BİRLİKLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun 10'uncu maddesine 3'üncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(4) Bu kanun hükümlerine göre tüzel kişilik kazanmış olan pompaj sistemli sulama birliklerinin, 01.01.2013 tarihinden başlamak üzere elektrik enerjisi kullanım bedellerinin % 50'si bakanlık tarafından karşılanır.

MADDE 2- 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- Bu kanun hükümlerine göre tüzel kişilik kazanmış olan pompaj sistemli sulama birliklerinin, tüzel kişiliklerini kazandıkları tarihe kadarki elektrik enerjisi tüketiminden kaynaklı tüm borçları, bakanlık ve ilgili enerji dağıtım şirketi arasında yapılacak protokol çerçevesinde bakanlık tarafından ödenir.

Pompaj sistemli sulama birliklerinin bu kanun hükümlerine göre tüzel kişilik kazanmalarının ardından, elektrik enerjisi tüketiminden kaynaklı 31.12.2012 tarihine kadar vadesi geçmiş borçları, her türlü fer'i borçlardan arındırılmak suretiyle 10 eşit taksite bölünerek 5 yıl vadeyle yeniden yapılandırılır. Yapılandırmaya konu edilen miktarın ilk taksiti, başvuru tarihinden itibaren altı ay sonra ödenir.

Sulama birliklerinin vadesi geçmiş enerji borçlarına ilişkin olarak varsa haklarında yapılmış icra takipleri, bu madde hükümlerinin yürürlüğe girmesiyle hiçbir işleme gerek kalmadan kendiliğinden sona erer.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.